

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 3 oktober 2017

Onderwerp: Natuurbeheerplan 2018

Kenmerk: 934521

Bijlagen:

- Tekst Natuurbeheerplan 2018
- Kaarten Natuurbeheerplan 2018
- Meerjarenprognose

1. Inleiding

Natuurbeheerplan 2018

Het Natuurbeheerplan gaat over het beheren van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en van agrarische natuur. Uw Staten wordt gevraagd het Natuurbeheerplan en bijbehorende kaarten en de meerjarenprognose vast te stellen. Het Natuurbeheerplan 2018 is, met de Uitvoeringsregeling natuur- en landschapsbeheer Noord-Holland 2016-2021, de basis voor subsidieaanvragen door beheerders van (agrarische) natuur.

De natuurdoelen in het Natuurbeheerplan vinden hun basis in internationale regelgeving zoals de Vogel- en de Habitatrichtlijn en zijn aangevuld met onze provinciale beleidskeuzes. De subsidies worden verstrekt op basis van het Subsidiestelsel Natuur- en Landschap (SNL). De belangrijkste ontvangers van de subsidies voor natuurbeheer zijn natuurbeherende organisaties zoals Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland, het Goois Natuurreservaat en particuliere eigenaren van natuurgrond. Voor het agrarisch natuurbeheer zijn het gecertificeerde agrarische collectieven die subsidie kunnen aanvragen. De aanvragen voor subsidie worden dit najaar verwacht. In het Natuurbeheerplan staat ook beschreven op welke wijze monitoring en rapportage en evaluatie plaatsvinden.

2. Procedure vaststelling Natuurbeheerplan

Sinds 2015 wordt het definitieve Natuurbeheerplan tevens ter vaststelling aan uw Staten voorgelegd. Deze wijziging komt voort uit de decentralisatie van het natuurbeleid en motie 53/2014 ('Natuur is kapitaal', uw wens om meer grip te krijgen op de financiën in het groene domein). Met het oog op de juridische houdbaarheid van het Natuurbeheerplan is deze manier van besluitvorming geformaliseerd door middel van een wijziging van SVNL 2016-2021. In het gewijzigde artikel 1.3 SVNL 2016-2021, wordt aan uw Staten expliciet de bevoegdheid gegeven om het Natuurbeheerplan vast te stellen. Met het oog op de uitvoeringspraktijk behoudt ons college de bevoegdheid om wijzigingen van ondergeschikt belang in het kaartmateriaal aan te brengen. Ons college blijft verantwoordelijk voor de uitvoering en bijbehorende

kaartwijzigingen. Als nieuwe ontwikkelingen leiden tot nieuw beleid met majeure kaartwijzigingen, zal dat aan uw Staten worden voorgelegd.

Het Natuurbeheerplan wordt na vaststelling gepubliceerd in het Provinciaal Blad.

Het Natuurbeheerplan 2018 heeft betrekking op nieuw te verlenen beheersubsidies en wordt de opvolger van het Natuurbeheerplan 2017, dat uw Staten in november 2016 hebben vastgesteld. Voor lopende beschikkingen blijft het Natuurbeheerplan dat gold ten tijde van het afgeven van subsidiebeschikkingen het vigerende beleidskader.

Uw Staten hebben op 12 juni 2017 een brief met het ontwerp-Natuurbeheerplan 2018 ter informatie ontvangen (kenmerk 934521/934522). Het ontwerp-Natuurbeheerplan is ter inzage gelegd van 15 juni tot en met 26 juli 2017. In totaal zijn er 88 zienswijzen ontvangen. In de bijgevoegde Nota van Beantwoording zijn deze van een reactie voorzien. Tevens zijn enkele actualisaties in een aparte bijlage opgenomen. Een aantal zienswijzen heeft tot aanpassingen van het Natuurbeheerplan met bijbehorende kaarten.

Ruim 20 zienswijzen hebben een relatie met het agrarisch natuurbeheer in het NNN. Verzoeken om subsidie voor agrarisch natuurbeheer in het NNN ook mogelijk te maken na 2021 en verzoeken om percelen NNN te ontgrenzen ten behoeve van agrarische ontwikkelingen hebben wij niet gehonoreerd. Wij streven binnen het NNN naar een duurzaam beheer van de beoogde natuurdoelen (ambitiekaart), waarbij de natuurfunctie het primaat heeft. Hoewel agrarisch natuurbeheer in verschillende gebieden tot goede resultaten leidt voor weide- en akkervogels, is het duurzaam behoud van deze resultaten op dit moment onvoldoende gegarandeerd. Immers, bij agrarisch natuurbeheer is de natuurfunctie ondergeschikt aan agrarische doelstellingen. Hierdoor kunnen niet altijd de vereiste condities voor het natuurbeheer worden gerealiseerd, bijvoorbeeld wat betreft het waterpeil en bemesting. Bovendien is deelname aan de subsidieregeling voor agrarisch natuurbeheer vrijwillig, waardoor de beheerder na afloop van de beheerovereenkomst ook de behaalde resultaten teniet kan doen. Dit past niet bij de duurzame natuurfunctie waarvoor het NNN is bedoeld.

Wij zijn ons bewust van het feit dat, ook binnen het NNN, veel agrarische ondernemers met passie en grote inzet werken aan de bescherming van weide- en akkervogels. Wij waarderen hun inspanningen en zouden deze graag willen behouden. Voor ons college is de kwaliteit van het beheer leidend; niet de vraag wie de beheerder is. Tijdens onder andere de werkbezoeken en gesprekken met deskundigen die de afgelopen maanden hebben plaatsgevonden, hebben wij geconstateerd dat er naast de verschillen tussen deze partijen, vooral ook veel overeenkomsten zijn. Immers, alle partijen streven naar het behoud en herstel van biodiversiteit, met veel soorten en hoge dichtheden van weidevogels, passend waterpeil en gezonde bodem(-structuur). Dat geldt zowel voor de gebieden in het NNN die door agrarische beheerders worden beheerd, als voor de gebieden die door de terreinbeherende organisaties of particuliere natuurbeheerders worden beheerd. Daarom willen wij het jaar 2017-2018 gebruiken als verkenningsjaar, om met alle betrokken partijen – agrarische beheerders, collectieven, terreinbeherende organisaties, waterschappen en kennisinstellingen – te onderzoeken hoe binnen het NNN de kwaliteit van het beheer zodanig kan worden verbeterd dat de natuurdoelstellingen gerealiseerd worden en duurzaam worden geborgd.

Ontgrenzen van nog niet ingerichte NNN-percelen is om deze redenen nu niet aan de orde.

Op de percelen waar de provincie NNN wil realiseren ligt een ambitie, die aangeeft welk natuurdoel de provincie daar wil behalen.

Bij niet-ingerichte percelen kan het gaan om:

- percelen van terreinbeheerders die zijn aangekocht en gefinancierd ten behoeve van natuur waarbij er oude pachtcontracten zijn met agrariërs en deze percelen nu nog in gebruik zijn voor de landbouw (met en zonder subsidie agrarisch natuurbeheer);
- percelen van terreinbeheerders die zijn aangekocht en gefinancierd ten behoeve van natuur waarbij er reguliere pachtcontracten zijn met agrariërs en deze percelen nu nog in gebruik zijn voor de landbouw (met en zonder subsidie agrarisch natuurbeheer);
- percelen in eigendom van agrariërs en in gebruik voor de landbouw (met en zonder subsidie agrarisch natuurbeheer).

Ontgrenzen van reeds ingerichte NNN-percelen is niet aan de orde, omdat de natuurdoelen leidend zijn en voor de verwerving en inrichting van natuur overheids gelden (maatschappelijke middelen) zijn geïnvesteerd.

Ook het NNN en mogelijkheden tot recreatief gebruik in de recreatieschappen kwam in een aantal zienswijzen aan de orde. Het samengaan van natuur en recreatiedoelen binnen de recreatieschappen is onderwerp van onderzoek dat tot een duidelijk beeld zal moeten leiden waar en op welke wijze deze doelen kunnen samengaan. Het werkgebied van de recreatieschappen heeft een dubbeldoel voor zowel natuur als recreatie en is juist bedoeld om grootschalige activiteiten op te vangen. Dit zal in een volgend Natuurbeheerplan kunnen leiden tot een aanpassing van de ambitiekaart en de gebiedsbeschrijvingen.

Tevens zijn zienswijzen ontvangen die geen betrekking hebben op het Natuurbeheerplan maar die gaan over planologische ontwikkelingen en kaarten van de Provinciale Ruimtelijke Verordening. Deze zienswijzen zijn daarom niet gehonoreerd.

3. Belangrijkste wijzigingen van het Natuurbeheerplan

Het Natuurbeheerplan 2018 is op een aantal punten gewijzigd ten opzichte van het Natuurbeheerplan 2017. Deze wijzigingen worden hierna toegelicht.

Nieuwe opzet van het Natuurbeheerplan

De opzet van het Natuurbeheerplan is gewijzigd. De tekst van het Natuurbeheerplan is compacter, zodat het Natuurbeheerplan minder snel verouderd en “langer mee kan”. Wij streven ernaar om de actualisatie in een volgend jaar zodoende te beperken tot enkel de actualisatie van het kaartmateriaal en het verwerken van nieuwe inzichten ten aanzien van het NNN en de rol van agrariërs. De vormgeving van het Natuurbeheerplan volgt de lay-out van de publicatie ‘Biodiversiteit In Noord-Holland’, die recent in uw Statencommissie NLM is besproken, en is erop gericht om het Natuurbeheerplan prettiger leesbaar te maken, zodat geïnteresseerden gemakkelijker kennis kunnen nemen van de wijze waarop de gevarieerde natuur in Noord-Holland wordt beheerd.

Afwegingskader begrenzen en ontgrenzen NNN

Een belangrijke toevoeging in het Natuurbeheerplan is het in hoofdstuk 4 opgenomen afwegingskader voor begrenzen en ontgrenzen van percelen in het NNN. Doel van dit

afwegingskader is om transparanter te maken hoe ons college omgaat met verzoeken tot wijziging van de NNN-begrenzing.

Landschapselementen

Met ingang van 2018 is voor het beheer van een aantal landschapselementen beheersubsidie beschikbaar, dit past binnen de toegenomen aandacht voor het landschap, de karakteristieke elementen daarin en de betekenis daarvan voor de biodiversiteit. Uw Staten zijn hier eerder over geïnformeerd (onze brief met kenmerk 551832/876654) inzake de behandeling van uw motie versnipperde natuurgebieden (motie M 54-2014). Met ingang van het beheerjaar 2018 kan subsidie worden aangevraagd voor het beheer van lanen, poelen en kleine historische wateren, historische tuinen, hoogstamfruitboomgaarden en fortterreinen. Deze elementen zijn op de beheertypenkaart aangegeven. Het is ons streven om de komende jaren ook voor een aantal andere landschapselementen die het SNL kent, beheersubsidie beschikbaar te stellen. Hierover zullen wij u nader informeren bij de totstandkoming van het Natuurbeheerplan 2019.

Kaarten

Het kaartmateriaal –zowel de begrenzings- van het NNN als de beheertypen- en ambitiekaart- is op veel punten geactualiseerd, onder andere als gevolg van het afronden van natuurprojecten. Ook zijn veel technische correcties uitgevoerd, zodat de kaartgrenzen preciezer aansluiten bij de kadastrale grenzen. De kaarten met zoekgebieden agrarisch natuurbeheer (deelkaarten open grasland, open akker, droge dooradering, natte dooradering, agrarisch waterbeheer) zijn vrijwel ongewijzigd (enkel correcties op perceelgrenzen) ten opzichte van het Natuurbeheerplan 2017.

Een belangrijke nieuwe begrenzing betreft circa 25 hectare in de Bovenkerkerpolder, ten behoeve van duurzaam natuurbeheer met name gericht op behoud van weidevogels. Deze begrenzing vindt plaats naar aanleiding van zienswijzen. De beoordeling van de verzoeken heeft plaatsgevonden op basis van een ecologisch onderzoek dat wij hebben laten uitvoeren en het afwegingskader voor herbegrenzing conform paragraaf 4.3 van het Natuurbeheerplan.

In het gebied Laag Holland is circa 25 ha NNN begrenzing ten behoeve van duurzaam natuurbeheer met name gericht op behoud van weidevogels. Deze begrenzing vindt plaats naar aanleiding van de (ecologische) boordeling van een zienswijze conform het afwegingskader.

Op diverse locaties gaan er hectares NNN af. Verzoeken om te ontgrenzen op locaties waar nog een gebiedsproces plaatsvindt, zijn niet gehonoreerd, conform het afwegingskader van paragraaf 4.3.

Het saldo is: circa 40 ha netto NNN erbij op een totaal van 56.000 ha NNN. Deze begrenzings dragen bij aan een verbetering van de samenhang van het NNN. Bij de ontgrenzingen gaat om kleinschalige wijzigingen c.q. ontwikkelingen waarbij de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN worden behouden.

4. Financiering, communicatie en (burger)participatie

De meerjarenprognose treft u aan als bijlage bij deze brief. De subsidie- en organisatiekosten van het natuur- en landschapsbeheer zijn meerjarig begroot en in de tabel opgenomen. Het betreft uitgaven voor natuurbeheer, agrarisch natuurbeheer en beheer van

landschapselementen. Het agrarisch natuurbeheer is gebaseerd op Europese regelgeving en Europese financiering. De provincie is cofinancier. Daarnaast zijn er uitgaven voor de organisatie van het (agrarisch) natuurbeheer en voor recreatieschappen.

Natuurorganisaties en agrarische collectieven zijn bij de totstandkoming van het ontwerp-Natuurbeheerplan betrokken. Gemeenten en de inwoners en de (agrarische) ondernemers van Noord-Holland zijn actief geïnformeerd over het ontwerp-Natuurbeheerplan door middel van brieven en publicaties in huis-aan-huisbladen en een agrarisch vakblad. Over het Natuurbeheerplan en de Nota van Beantwoording wordt eveneens actief gecommuniceerd, op de provinciale website en via de pers. Indieners van een zienswijze ontvangen een brief met informatie over de Nota van Beantwoording en het besluitvormingstraject. Het Natuurbeheerplan 2018 wordt op de website van de provincie gepubliceerd en de partners zoals de terreinbeherende organisaties worden per brief geïnformeerd. Het Natuurbeheerplan wordt na vaststelling gepubliceerd in het Provinciaal Blad.

5. Proces en procedure

De vaststelling van het Natuurbeheerplan en de bijbehorende (digitale) kaarten is van belang voor de beheerders van (agrarisch) natuur, de subsidieaanvragen en het kunnen afgeven van subsidiebeschikkingen voor (agrarisch) natuurbeheer. Na de vaststelling van het Natuurbeheerplan 2018 en de bijbehorende kaarten hebben belanghebbenden de mogelijkheid om tegen het Natuurbeheerplan beroep in te stellen bij de Rechtbank in Haarlem en hoger beroep bij de afdeling Bestuursrecht van de Raad van State. De vaststelling van de Meerjarenprognose is onder voorbehoud van vaststelling van de begroting 2018.

6. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. J.W. Remkes, voorzitter

mw. mr. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 65

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 3 oktober 2017;

gelet op de provinciale doelen ten aanzien van het natuur- en landschapsbeheer en de subsidiëring van (agrarisch) natuurbeheer door Gedeputeerde Staten;

Het voorgestelde Natuurbeheerplan en bijbehorende (digitale) kaarten vast te stellen;

De meerjarenprognose vast te stellen onder voorbehoud van vaststelling van de begroting 2018.

Haarlem, 13 november 2017

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier